

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N. 124).

Zondag 16 September 1894. N. 873.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentieën aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam. Insendingen die later dan Dinsdagmiddag te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementenprijs franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent. Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam. Advertentie: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

„Kinderen, die niet liegen zullen.”

Want Hij zeide: Zij zijn immers mijn volk, kinderen die niet liegen zullen? Al-
zoos is Hij hun geworden tot eenen Heiland.
Jesaja 64:18.

Als God de Heere in Zijn Woord u zeg- gen konit, dat Hij daarom Zijn volk met zoe teedere ontferming gadeaalt, omdat Hij weet, dat ze kinderen zijn, die niet liegen zullen, verstaat ge dan iets van den rijken troost, die hierin opgesloten ligt?

Neen God de Heere bedoelt daarmee niet, dat Zijn kind op aarde nooit tot leugen vervallen zal, altijd de waarheid zal spreken, steeds door oprechtheid zal uitmunten. Want op het punt van waarheid spreken kan helaas menig kind der wereld ten voorbeeld worden gesteld aan de kinderen des Koninkrijks.

En evenmin is daarmee door God bedoeld, die innerlijke oprechtheid, die een vrucht is van Gods genade, en waardoor Gods volk een afkeer heeft van alle schijnvertoon van godzaligheid en niet rust, voordat het, zij liet dan ook onder veel strijd tegen de Pharizeergestalte daarbinnen, gekomen is tot een aanbidding in Geest en waarheid.

Om den justen zin van dit woord te grij- pen, moet ge daarnaast de kloeke geloof- taal van een Habakuk leggen: Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal en geen vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk des olifbooms liegen zal en de velden geene spijze zullen voortbrengen, zoo zal ik nocht- ans in den Heere van vreugde opspringen, ik zal mij verheugen in den God des heils.

Want juist dat beeld van den olifboom, die liegt, omdat hij niet bloeit en geen vrucht voortbrengt, verklaart u zoo duidelij- k wat God bedoelt, wanneer Hij van Zijn kinderen zegt, dat ze niet liegen zullen.

Er zijn boomen, die juist, omdat ze geen vruchtboomen zijn, niets beloven en dus ook de verwachting van den tuinman niet kunnen teleurstellen. Geen enkel tuinman zal dwaas genoeg zijn om in den herfst tusschen de spijte maalden van den den naar een saprijke blozende vrucht te zoeken. Hij weet, dat zulk een vrucht daar niet te vinden is.

Maar geheel anders is het met den olif- boom. Wanneer hij dien in zijn hof plant, dan is het niet om zijn lommer, maar om zijn vrucht te doen. Vandaar dat de tuin- man den grond rondom dien boom omaspit, de wortelen bemest, de takken snoeit, alles met het ééne doel om, wanneer de herfst gekomen is, de vruchten in te zamelen. En wanneer het dan blijkt, dat de olifboom, trots al die zorg aan hem besteed, toch verbarstert en verwildert is en daarom geen vrucht draagt, dan houwt hij dien boom om, omdat hij gelogen heeft.

En dat is nu de groote vraag, waarvoor God de Heere staat, als Hij al den arbeid Zijner Goddelijke liefde aan Zijn volk ten koste legt, of dan daarvan ook de uitkomst wezen kan, dat ze toch in den dag des oogtes geen enkele vrucht hebben afge- worpen voor de eere Zijns naams, omdat ze verbarstert, verwildert, ontaard zijn trots al Zijn trouwe zorg.

Indien dit mogelijk was, indien evenals de olifboom ook Zijn kind liegen kon, Hij, de Heere zou toch waarlijk het bloed Zijns lieven Zoons voor hem niet vergoten, de

genade Zijns Heiligen Geestes aan hem niet verspilld hebben.

God de Heere werkt nooit op het on- zekere.

Neen, juist omdat Hij zoo vast en stellig weet, dat Hij nooit bedrogen zal uitkomen, omdat Hij Zijn volk kent, dat ze kinderen zijn, die niet liegen zullen. Alzoos is Hij hun tot eenen Heiland geworden.

En waarop dan nu die Goddelijke zeker- heid rust?

Daarop, mijn broeders, dat God van ons zulk een goede gedachte heeft, zoodat Hij wel weet, dat, wanneer Hij maar op zijn tijd de Zonne der gerechtigheid ons laat beschijnen en met den dauw Zijns Geestes ons besproeit, wel vanzelf die vrucht ge- dijen zal? Gelijk ook de tuinman niet an- ders doet, dan den vruchtboom verzorgen, opdat de goede aard van dat vruchthout blijken moge?

O, Dan verstaat ge er nog niets van.

Of meent ge dan werkelijk, dat ooit een tuinman door trouwe verzorging van een distel vijgen, van een doorn druiven gelezen heeft?

En waar nu al Gods volk belijdt, dat ze van nature wel verre van edel vruchthout te zijn, dat slechts behoefte gekweekt te worden, om de goede verwachting niet te beschamen, juist ongekeerd distelen en doornen waren, gansch onvruchtbaar in zich zelf, hoe zou God de Heere dan ooit zulk een vaste en zekere verwachting op iets in hen hebben kunnen bouwen?

Neen, de eenige grond van die zekerheid, dat ze kinderen zijn, die niet liegen zullen, ligt hierin, dat Hij zelf door herscheppende genade van dien doorn een denneboom, van dien distel een mirteboom gemaakt heeft. En dat Hij nu weet, weet met Goddelijke zekerheid, dat Zijn werk in het hart der Zijnen zich niet verloochenen kan.

Nu ligt in dit woord, dit voelt ge zelf wel, een der rijkste en heerlijkste vertroos- tingen voor al het volk des Heeren.

Dat volk staat niet hoog; dat volk leeft niet in de inbeeldingen des harten; dat volk zou nooit van zich zelf kunnen zeggen: Ik ben een kind, dat mijn God niet lie- gen zal.

Veeler is er omgekeerd, dat diep oot- moedige gevoel in de ziel, dat die rechte kindsgestalte zoo weinig in ons is gezien, dat die vruchten des geloofs zoo veelvuldig hebben ontbroken.

En wanneer we dan met die zelfaan- klacht voor onzen Vader in de hemelen komen: O mijn God, ik ben niet waard Uw kind genaamd te worden — is het dan niet zoo onbegrijpelijk verkwikend, als God zich dan tot ons nederbuigt en het ons toelustert in de ziel: En toch zijt gij Mijn volk, kinderen die niet liegen zullen. Ik zoo God ben U daarvoor borg.

PASTORIE

te Boornbergum en Korteheemse.

Met hartelijken dank ontvangen een postwaa- sel groot f 10.— van den heer G. Moll, diaken der Geref. kerk te Nijkerk, geconferceerd in de kerk aldaar, ten behoeve voor de Pastorie te Boornbergum c. a.

H. G. v. D. LAAN, Scriba.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ingekomen bij Dr. J. MOUTZAKERS, voor Koot- wijk: van N. N. te f. 25; Dr. Nieborg, te Goula, collectie f. 10; T. Aartsen, te Voorschoten, voor de scholen f. 2; C. van den Berg, te Gra- venland f. 250; M. Visscher te Oosthem, uit de collectie f. 250.

Buitenland.

Engeland. Het gouden jubileum der Chr. Jongelingsvereniging te Londen. Van den 1sten Juni tot den 7den van die maand werd te Londen het gouden jubileum der Chr. Jongelingsvereniging gevierd.

Het is opmerkelijk, hoe deze feestviering in breedere kringen dan men in Nederland gewoo- is, belangstelling wekte. De man, die 50 jaren lang onafgebroken en onvermoeid de belangen der jongelingen had voorgestaan, George Wil- liams, die in Amerika en Engeland gehouden wordt voor den stichter der Chr. Jongelingsve- reening, werd door Englands Koningin bij het 50-jarig jubileum van zijne stichting in den adel- stand verheven, zoodat hij thans Sir George Williams heet; terwijl hem de hoogste eere, die Londen aan zijn hoogste burgers of aan de be- roemdste mannen der wereld, waaronder vorsten en koningen, kon bewijzen, hem ook te beurt viel, nl. hem tot eere-burger te benoemen. Vele onzer lezers zullen zich wellicht herinneren, dat indertijd aan onzen overleden Koning Willem III ook het ereburgerschap van Londen is aange- boden. Opmerkelijk is het ook, dat het ere- burgerschap aan George Williams werd aange- boden op een feest, dat in de beroemde Guild- Hall te Londen gevierd werd, en waarvoor de raad van de City f. 12,000 had beschikbaar gesteld. De gevierde Williams ontving daar de bul van zijn ereburgerschap in een gouden kistje.

De feestviering werd begonnen met eene godsdienstoefening in de beroemde en prach- tige Westminster Abby, waarbij de bisschop van Londen voorging; terwijl de vergaderingen ver- volgens gehouden werden in de Exeter-Hall, het eigendom der C. J. V.

De dankstonk voor het 50-jarig bestaan hield men in de St. Paul's Cathedral, welke verbaasd groote kerk door vele duizenden be- zet was.

Ook Koningin Victoria toonde belangstelling in de feestvierenden der C. J. V. door haar lustlust Windsor voor hen open te zetten.

In een Duitsch blad vinden wij vermeld, dat, toen de afgevaardigden uit Elberfeld hunne vergadering vóór hun vertrek hielden, een spre- ker hun toeriep: „Brenge het zola (alleen door het geloof) ongekrenkt weder terug; laat u niet benevelen door Englands macht en kracht; neem u in acht voor het methodisme, dat rusten en genieten wil, waar men arbeiden moet, en bezig is, waar men rusten moet; zorg er voor niet op menschenwerk te vertrouwen, maar God alleen werken kan. Brenge de zola fides weder, maar brenge ze versterkt en verdiept terug.”

Er was gevaar voor om eenigzins beneveld te worden door de macht en kracht van de Engelse Jongelingsverenigingen. Men houdt in Londen deze verenigingen voor een gewich- tige factor van het openbare leven. De Lord- mayor, die op Guild-Hall de 3000 afgevaardigden der verschillende Jongelingsverenigingen ont- ving, dankte in zijn toespraak voor den verede- lenden invloed, die de koopmanswereld van Londen en Engeland aan de Jongelingsvereeni- gingen te danken heeft.

Op de conferentie bleek het, dat over de ge- heele wereld 5100 Jongelingsverenigingen met 456,142 leden gevonden worden, die aan den internationalen bond zijn verbonden. In 1855 bedroegen deze getallen 322 en 27,860.

Zwitserland. Pastorale conferentie. De Zwitsersche societe pastorale is den 27sten Augustus te Neuchâtel en volgende dagen ver-

gaderd geweest. Opnieuw kwam aan den dag, welk een diepe afgrond er gaapt tusschen de volgers van de z.g. nieuwe school en zij, die de Christelijke belijdenis willen handhaven.

In de eerste plaats kwam op de vergadering aan de orde de kwestie van den algemeenen vrede. Natuurlijk waren alle predikanten hierin eenstemmig, dat het wenschelijk was, dat alle volken met elkander in vrede leefden; maar toen een van de sprekers aanhaalde, wat in het Oude Testament omtrent het voeren van oorlog ge- leerd wordt, en er aan herinnerde, dat ook vol- gens het Nieuwe Testament de overheid het recht heeft om het zwaard te dragen en dit recht van Godwege heeft ontvangen, bleek het, dat de gevoelsdaaromtrent verdeeld waren.

Maar nog grooter afmetingen namen de ge- schillen aan toen de discussie ontbrandde over den persoon van den Heere Jezus Christus. Het kwam aan den dag, dat men geen verschil had over eenige splinterige kwesties; maar dat men uit elkander ging over de fundamentele stuc- ken, waarmede de kerk des Heeren staat of valt. Zoo werd het ook in de vergadering uitgesproken. De heer Chopius kwam onomwou- den voor den dag met zijne neo-soeiaansche denkbeelden; de hoogleraar Godet van Neu- châtel bestreed deze met kracht en met talent; en toch zijn er nog menschen, die denken, dat hetgeen Chopius met de zijnen voorstaat zeer goed voor te wagtig, (in Nederland zou men zeggen: orthodox) kan doorgaan.

Er waren er op genoemde vergadering, die tusschen de beide partijen wilden doorzwaven. Zoo verklaarde de heer Bovon, hoogleraar te Lausanne, dat men de Godheid van den Zalig- maker niet voldoende verklaart door haar met zijne heiligheid te identificeren. „Jezus is door geboorte Gods Zoon” sprak hij, en hij meende daarmee iets te zeggen dat in het kader der rechtzinnigen valt. Maar men ziet over het hoofd dat ook Adam in den Bijbel een Zoon van God door geboorte genoemd wordt.

Het schijnt, dat de voorstanders der nieuwe denkbeelden op deze vergadering in de meer- derheid waren.

Hoeveel onvruchtbare discussie zou evenwel kunnen aangeden worden, als men zich een- voudig plaatste op het standpunt, dat de Gere- formeerde kerken steeds hebben ingenomen, n. d. dat men niet steeds ingaat op alle vernieuwe ketterijen die zich openbaren, maar zich beroept op den arbeid der kerk in vervlogen eeuwen om al die dwalingen te weerstaan en daartegen- over de belijdenis der kerk te plaatsen.

WINCKEL.

Door Kinderen.

VAN DE OUDEN VOOR DE JONGEN.

Op de school waar ik ging werd ons van tijd tot tijd voorgelezen wat wij alzoo te doen en te laten hadden. Onder anderen kwam daar ook in voor, hoe wij ons op straat hadden te gedragen, namelijk „ordelijk, stil en beleefd” en wij werden daarbij herinnerd aan het Bijbel- woord: „Uw bescheidenheid zij allen menschen bekend.”

Er zijn ongelukkig tegenwoordig heel veel kinderen, die op school nooit aan een Bijbel- woord herinnerd worden, en ik geloof dat het ook daardoor komt, dat in onzen tijd de bescheiden- heid van vele kinderen in plaats van aan alle menschen aan geen enkelen bekend is. Daarente- gen wordt er heel veel geklaagd en met recht over de onbescheidenheid van kinderen, dat ze in plaats van te spelen heel leelijke streken uit- halen, lomp zijn, ongehoorzaam en eigenwijs en zoo meer. Dat is heel verkeerd en als 't ook bij sommige jonge lezers zoo is, dan hebben die wel dubbel schuld. Want zij hooren, waar dan ook toch des Heeren Woord, en dat zegt ons uitdrukkelijk hoe ook de kinderen zich hebben te gedragen. Kinderen, die in de vreeze Gods worden opgevoed, moeten nog veel meer dan de andere bescheiden en gehoorzaam zijn, be- leefd en welvoegelijk in al hun doen. Ruwheld

en onbeschaafdheid behooren bij de heidenen en niet bij de Christenen thuis.

Beleefd, vriendelijk te zijn, zich goed en be- hoorlijk te gedragen is wezenlijk geen zaak die zoo weinig beduidt, die ook zoo makkelijk is. Des Heeren Woord wijst ons echter den weg er toe. N. 2 tot vele liefde, soms leugenachtige plichtple- gingen en strijkes en vleserijen, maar tot die wezenlijke beleefdheid die hartelijk is omdat zij uit het hart komt. Zoo beleefd waren de land- heer Boaz en zijn knechts tegen elkaar en de dienstdoer van Naaman jegens haar heer. Abra- ham, de vader der geloovigen, was bescheiden jegens zijn neef Loth en heel hartelijk met zijn knecht Eliezer. Davids mannen waren bereid hun leven zelfs voor hem te offeren. En zoo zien we telkens, hoe vrome menschen niet norsch en lomp, maar oprecht, vriendelijk en hartelijk met anderen omgingen. Ook vinden we in den Bijbel allerlei goeden raad om niet de eerste plaats te willen hebben, vriendelijk te zijn jegens allen, en in één woord, te toonen, dat wij den Heere vreezen, die goed is en wiens harthar- tigheden zijn over al zijn werken.

Het heeft langen tijd geduurd, veel langer dan wij wel denken, eer de menschen zoover kwamen dat zij zich in het dagelijkse leven ook maar zoo gedroegen als wij behoort te noemen. Al- lerlei voorschriften en wetten werden zelfs ge- maakt om menschen en kinderen aan 't verstand te brengen, hoe zij zich hadden te gedragen. Als men dit leest, begrijpt men soms niet hoe de lieden zoo onbeschaafd konden zijn als zij waren.

Het niesen of flenzen b.v. gaf aanleiding tot allerlei opmerkingen. Het werd verboden iemand in 't gezicht te niesen of dit over de tafel te doen. Denk eens aan! In den zeerouden tijd waren trouws zakdoeken onbekende dingen en in de zestiende eeuw waren ze nog zeer zeldzaam. Zoo kon dan ook Erasmus, de bekende Rotter- damsche geleerde, schrijven: „Bij het niesen en gapen moet men zich afwenden of een doek voor den mond houden en dan een kruis voor den mond maken.” Waarom dat laatste, zul gij zeggen. Ja, waarom zeggen sommige menschen ook als iemand niest: „Wel bekomme het u!”

Een oude kroniek vertelt dit: „In het jaar 591 is te Rome een groote sterfte geweest; als iemand nieste, ging zijn ziel uit hem en hij was dood. Daarom werd het een gewoonte om als iemand niest, te zeggen: God zij u genadig! Ook terzelfder tijd als iemand geuuewde of gaapte, viel hij neer en was dood. Vandaar de gewoonte dat men een kruis voor den mond maakt als men gaapt.”

Nu zou men denken dat men 't weet. Doch dat is niet zoo. Want de Romeinen die vijf eeuwen vroeger leefden dan 't jaar 591, spraken ook al een wensch uit als iemand nieste. Er moet dus een andere oorzaak zijn dan de op- gegevene.

Vinden wij 't vreemd dat de menschen het zonder zakdoek stelden, ook wonderlijk schijnt ons toe dat vorken bij 't eten onbekend waren, tot aan de achttiende eeuw toe, wel niet overal mischienen, maar toch in 't algemeen. Alweer minder moeite denkt gij inschienen, maar jawel. Onze voorouders moesten toch ook het eten naar binnen brengen en dit deden zij met be- hulp van... sneedjes brood. Dat het daarbij echter vreemd toeging, blijkt ook uit allerlei voorschriften. Een daarvan luidt: „Eet niet al het brood op, eer de maaltijd begint, om dan maar met de handen toe te tasten.” En de dichter Hans Sachs zegt:

Het gesneden brood of den weken 1)

Moet gij met de linkerhand dekken,
Opdat geen sneedjen u ontvield,
En een ander het wellicht ziet.

(Wordt vervolgd.)

LANGZAAM GAAT ZEKER.

Een poos geleden stond een heer te kijken naar een man, die met een emmer een groote kuip leeg schepte.

1) Een broodje; die naam komt ook in ons land nog voor.

De Martelaren.

CLXVI.

ADRIAN DAUSSI.

Hoe eenvoudig het kind Gods ook moge zijn in de schatting der wereld, wanneer Gods genade hem tot het martelaarschap roept, dan vervult die toch aan hem al de beloften, die in Christus Jezus ja en amen zijn, zoodat hij triomfeeren mag in zijne doodsure. Dit zien wij aan Adrian Dauusi bevestigd. Deze martelaar, ook wel Douliancourt genaamd, was een kramersgezel, die te Genève woonde. In 1559 bezocht hij Frankrijk, toen hij te Clermont in Beauvois werd gevangen genomen. Bij hem werden ver- scheidene verboden boeken en brieven gevonden. De gewone beambte der plaats voerde het rechtgeving uit. Hierbij legde de martelaar een goede geloofsbelijdenis af. Daarom werd hij, zonder vonnis, naar de gevangenis te Parijs ge- zonden. Hierover was het hof zeer verstoord; daarom liet het den beambte aanzeggen, dat het in het vervolg nooit iemand naar hunne gevangenis mocht overbrengen sonder vonnis. Misschien had echter de ambtenaar zoo gehandeld, omdat hij zijne handen niet wilde bezoedelen met het onschuldig bloed van dezen armen man. Terwijl onze martelaar naar Parijs gebracht werd, behandelden hem zijne begeleiders hard en wreed, maar hij droeg alle mishandeling geduldig, ja, hij was zelfs verheugd. Toen hij voor het hof stond, werd

tegen hem de klacht ingebracht, dat hij het Woord Gods stelde boven de leer der Roomse kerk, eene zaak, waar- voor hij, zooals bij dezelfde gelegenheid bleek, reeds een- maal was gestraft.

Op de vraag, of hij zijne belijdenis bleef volhar- den, bekende hij, dat hij niets kon terugnemen van hetgeen hij beleiden had van het Evangelie Gods. Hierop werd hij veroordeeld, om naar Clermont teruggebracht en daar levend verbrand te worden. Te voren zou men echter trachten door de pijnbank hem uit te hooren omtrent de namen dergenen, voor wie hij brieven bij zich droeg. De procureur des konings kwam tegen een deel van dit vonnis in verzet. Hij verlangde namelijk, dat de gevan- gene, dien hij haatte, niet te Clermont, doch te Parijs zou worden gedood. Als reden voor dezen eisch gaf hij op de vrees, dat er in dien tijd verscheidene gevangenen, bij hunne overbrenging, door hunne vrienden aan de handen der gerechtsdienaren waren ontrukd.

Er werd dus besloten, dat Dauusi zou sterven in de rue de Seine in de voorstad St. Germain. Den 23en October werd hij in een mestwagen naar de strafplaats gebracht. Om hem het spreken te beletten, droeg hij een bal in den mond, terwijl zijne kleederen verscheurd waren ten gevolge van de mishandelingen, welke men hem had aangedaan.

Hoe armzalig echter zijn uiterlijke toestand was, in zijn hart was een vreugde, die zich weerspiegelde op zijn gelaat. Steeds was hij in gebed verzonken. Daar trad een prie- ster op hem toe en bood hem een kruis aan, dat hij moest kussen. Doch hij hief de oogen ten hemel en sloeg het kruis weg. Daarop begon het volk te schreeuwen; woedend liepen zelfs sommigen op hem toe, om hem te doden. Toen de gerechtsdienaren dit zagen, bevalen zij, dat er

haast zou gemaakt worden, om naar de gerechtsplaats te komen.

Daar zijnde, kreeg de martelaar eene bewonderenswaar- dige standvastigheid tot in den dood. Want, ofschoon men hem boven een klein vuur verbrandde, bleef hij toch onbeweeglijk en klaagde niet.

Alzoog ging Adrian Dauusi den dood tegemoet.

MARIN ROUSSEAU.

Den dag na den marteldood van Dauusi, riep de Heere Marin Rousseau met twee anderen tot hetzelfde mar- telaarschap.

Marin, geboortig van Bonigny in Gastoins, was een goudsmidsgezel. Zijne beide medestrijders heetten Gilles le Court, geboortig van Lyon, een student en Philippe Parmentier, een schoenmakersgezel. Marin Rousseau had reeds geruimen tijd gevangen gezeten, toen de beide anderen binnen Châtelet gebracht werden. Hunne gevan- geneneming was een gevolg van verraad. Wanneer toch de Pausgezinden hunne feesten vierden en zich vermaakten met drinken en gekild maken, kwamen de geloovigen samen, om zich in God te verheugen, psalmen te zingen en te bidden. De duivel was hierover niet weinig ver- bolgen. Daarom werkte hij een verrader, die, onder voorgeven, dat hij een der geloovigen was, te weten kwam, op welk uur de godsdienstoefeningen gehouden werden, waarna hij die verrad aan den Commissaris van Palijs.

Behalve Le Court en Parmentier waren er nog zeven a acht, die gegrepen en in Châtelet gekerkerd werden. En, alsof zij een misdad van de grootste soort begaan hadden, drong men in hunne huizen en eigende zich hun

goed toe, vooral verscheidene zoogenaamde verboden boe- ken, zooals bijbels en Nieuwe Testamenten in het Fransch. Deze vondst vormde een voormaan grond van aanklacht tegen de gevangenen. En aangezien zij de waarheid Gods naar Zijn Woord verdedigden en zonder aanzien beleiden, dat zij tot de kerk behoorden en de samenkomsten bij- woonden, veroordeelde hen de rechter ten vuurdood, ter- wijl hunne goederen verbeurd werden verklaard.

Marin Rousseau is hun lotgenoot geworden. Alle drie beriepen zij zich op het hof, maar recht werd hun niet gedaan. Toen zij toch bij hunne belijdenis bleven, werd het vonnis van den eersten rechter bevestigd. Op het plein Maubert zouden zij levend veroordeeld worden. Zij hoorden, dat zij ter dood veroordeeld waren, waarop zij God begonnen te loven en elkaar te vermanen, stand- vastig te blijven tot den einde toe. Blijde en zingende (want men had hun geen bal in den mond gegeven) gin- gen de martelaren naar de strafplaats, alwaar de palen waren opgericht, waaraan zij vastgebonden zouden wor- den. Toen zij zagen, dat men het vuur aanstak, zongen zij met den ouden Simeon:

„Nu laat gij, Heere, uw dienstknecht gaan in vrede naar uw woord enz.” De rechters meenden, dat Parmentier minder standvastig was dan de anderen en bevalen, dat hij zou gewond worden. Doch hij betoonde zich niet minder dan zijne vrienden, standvastig en werd ook, als zij, levend verbrand.

Zoo kroonde de Heere hen, die wettiglijk gestreden hadden.

DE GAAY FORTMAN.